

# A

## **a abandona//a adopta**

a lăsa, a părăsi, a pustii//a înfia, a îmbrățișa (~ o nouă credință)  
*La începuturile creștinismului, mulți și-au abandonat vechile credințe păgâne și au adoptat noile idei religioase.*

## **a abandona//a relua**

a renunța, a ceda//a reveni, a continua  
*Deși au abandonat studiile liceale, unii tineri reiau școala după ce își găsesc un loc de muncă.*

## **a abate//a (se) îndrepta**

a devia, a se îndepărta, a divaga//a îndruma, a dirija  
*În loc să se îndrepte spre cabană pe cărarea știută, turistul s-a abătut de la traseu și s-a rătăcit.*

## **a se abate//a ocoli**

a se opri, a trece//a evita  
*De câte ori merg cu mașina spre Brașov, se abat pentru câteva ore pe la noi. Noi, însă, îi ocolim de fiecare dată când mergem la mare pentru că nu sunt o companie prea plăcută.*

## **a (se) abate//a respecta**

a contraveni, a încălca, a nesocoti//a urma  
*Cel ce se abate de la regulamentul de ordine interioară probabil nu respectă nici legislația rutieră.*

## **abătut,-ă//vesel,-ă**

descurajat, trist, deprimat//bine dispus, bucuros, amuzant

*„În lojă stătea o întâmplare cam abătută și un năpraznic destin în mare finută.” (E. Botta)*

*De câte ori se simțea trist și descurajat, asculta muzică veselă pentru ridicarea moralului.*

## **a abdica//a accepta**

a părăsi (un post), a abandona//a fi de acord, a primi  
*Când fratele său a abdicat de la tron, regele George al VI lea a fost nevoit să accepte sceptrul și coroana Angliei.*

## **abil,-ă//stângaci-e**

priceput, descurcăreț, șiret//nepriceput, neîndemânat, mediocru  
*Hoțul sustrăgea abil portofelele din buzunarele de la piept ale victimelor care nu bănuiau nimic.*

*Copilul împachetase stângaci cadoul pentru mama, iar funda aproape se desfăcuse.*

## **abject,-ă//onorabil,-ă**

ticălos//respectabil, stimabil, venerabil  
*Îl ura pentru modul abject și degradant în care se purtase cu ea. I se păruse la început că are intenții onorabile în privința sa.*

## **a aboli//a decreta**

a suprima, a anula o lege//a înființa, a aproba  
*Orice efort pentru a aboli această lege a fost respins. Premierul a decretat starea de urgență pentru sudul țării.*

## **abominabil,-ă//agreabil,-ă**

cumplit, cutremurător, dezgustător, fioros, groaznic, îngrozitor, înspăimântător, macabru, odios, oribil, teribil, zguduitor//adorabil, admirabil

*Crima abominabilă pe care o comisese contrasta frapant cu imaginea agreabilă de bunicuță din poveștile copilăriei pe care o așșa tuturor.*

## **abordabil,-ă//inabordabil,-ă**

accesibil//inaccesibil, inacostabil  
*Subiectele de la concursul de matematică erau abordabile, astfel că a obținut un punctaj mare.*

*Când mergea pe stradă așșa o expresie inabordabilă a feței și niciodată nu era oprit de polițiști.*

**aborigen,-ă//străin,-ă**

băstinaș, localnic//venetic, nou venit

*Cu aborigenii de pe insulă se înțelegea atât de bine, încât după un an nu se mai simțea deloc străin de locul acela.*

**a abrevia//a (se) prelungi**

a prescurta, a micșora//a întinde, a mări

*În scrisorile oficiale nu se abreviază cuvintele, ci se scriu complet.*

*Astfel, dacă vreau cuvânt se prelungeste peste marginile paginii, el nu se va abrevia și se va folosi despărțirea în silabe.*

**a abroga//a dispune**

a anula, a suprima//a ordona, a înființa

*Membrii Parlamentului au abrogat Constituția și au dispus să se organizeze un referendum până la alegeri.*

**abrupt,-ă//drept,-ă**

înclinat,-ă, accidentat,-ă//vertical,-ă, liniar

*Pantele abrupte ale muntelui alternau cu zone de platou drept și nu simțea greutatea urcușului.*

**a se abrutiza//a se civiliza**

a se animaliza, a se dezumaniza, a se îndobitoci//a se înnobila

*Multe persoane aleg să-și lase casele și slujbele bine plătite pentru a se retrage la țara, fără a le fi teamă că s-ar putea abrutiza în timp. Dimpotrivă, ei speră să se civilizeze urmând rânduielile naturii și adoptând un stil cât mai simplu, dar dur, de viață.*

**abscons,-ă//bombastic,-ă**

obscur, ermetic, confuz, echivoc, imprecis, indefinit, neclar//evidențiat, conturat, reliefat, remarcabil

*Scriitorul își camufla criticile la adresa societății în spatele umorului abscons prezent peste tot în opera sa.*

*Felul său bombastic de a se îmbrăca îl scotea în evidență chiar și în mijlocul unei manifestații.*

**absent,-ă//atent,-ă**

distrat,-ă, indiferent,-ă//concentrat,-ă, politicos,-ă

*Călca absent pe stradă, gândindu-se ce va face de acum înainte. Deveni brusc atent când o mașină frână la mică distanță de el și femeia de la volan i se păru cunoscută.*

**absent,-ă//prezent,-ă**

lipsă//Aflat într-un anumit loc

*„Doar un pas ne desparte. Nu știu dacă pasul absent e al meu sau al tău.” (O. Paler)*

*A fost prezentă la toate acțiunile Crucii Roșii din județ și pentru acest lucru a fost evidențiată.*

**absolut,-ă//relativ,-ă**

total, fără nici o limită//parțial, limitat, aproximativ

*Am declarat că nu știu absolut nimic despre concedierile anunțate și că ne merge relativ bine la noul loc de muncă.*

*„Într-o lume relativă*

*Ce-a făcut și-a desfăcut*

*Eminescu-i remușcarea*

*Dorului de absolut.” (A. Păunescu)*

**absolutism//relativism**

Putere nelimitată a unui monarh//Doctrină care neagă caracterul obiectiv al adevărului

*Absolutismul monarhic nu este benefic pentru atingerea unui nivel superior de civilizație a unui popor.*

*Principiile relativismului susțin că superioritatea unei persoane sau a unui popor este numai o falsă percepție.*

**a absolvi//a învinui**

a ierta, a scuti de pedeapsă//a acuza, a învinovați

*Alegerea unor probe concludente poate să îl absolve pe cel ce a fost învinuit pe nedrept.*

**a absorbi//a vărsa**

a suga, a încorpora o substanță//a dispersa

*Hărta caietului era poroasă și absorbea cerneala formând mici cercuri în locul literelor.*

*Apele curgătoare mai mici care se varsă într-o apă curgătoare mai mare se numesc afluenți.*

**abstract,-ă//concret,-ă**

teoretic, conceptual, noțional, nonfigurativ//palpabil, sesizabil

*Arta abstractă arată că se pot reprezenta idei nonfigurative cu ajutorul culorilor, compoziției și texturii.*

*Lucrurile concrete sunt cele cu care iei contact cu ajutorul celor cinci simțuri.*

**absurd,-ă//logic,-ă**

*Idee, trăire ce contravine logicii, firescului//Conform logicii, rațional. Este absurd să susții că ți-e cald când stai desculț în zăpadă!  
Pe baza probelor prezentate, singura concluzie logică era că asasinul era stângaci.*

**abundență//lipsă**

*belșug, bogăție//sărăcie, scădere*

*În zonele de munte plouă din abundență.*

*Transpirația abundentă semnalează uneori o lipsă de calciu în organism.*

**abundență//mizerie**

*belșug, bogăție//sărăcie*

*Zonele vechi ale orașului, aflate într-o mizerie profundă, contrastau cu noile clădiri de sticlă și beton, semn al abundenței unora din locuitorii săi.*

**acalmie//agonie**

*liniște//Nelinește puternică, zbucium, zbatere*

*Bursa a înregistrat creșteri anul acesta pe fondul acalmiei de pe piețele financiare.*

*După patru luni de agonie și un debut neconvingător, echipa de fotbal s-a calificat în turul următor.*

**a accelera//a frâna**

*a mări viteza unui vehicul//a încetini mersul unui vehicul*

*Accidentul s-a produs pentru că el a accelerat într-o curbă.*

*Aflat în pericolul de a accidenta pe cineva, a frânat brusc.*

**a accelera//a încetini**

*a grăbi, a iuți//a amâna, a micșora*

*Trenul accelera în zona de câmpie pentru a recupera întârzierea. La trecerea de pietoni se recomandă a încetini viteza pentru a evita accidentele.*

**a (se) accentua//a (se) atenua**

*a (se) mări, a spori//a (se) diminua, a descrește*

*Prin folosirea unor culori complementare în pictură se accentuează senzația de lumină.*

*Exercițiile de respirație atenuează senzația neplăcută după un efort prelungit.*

**accentuat,-ă//neaccentuat,-ă**

*(despre silabe, cuvinte) a scoate în evidență, a reliefa//((despre silabe, cuvinte) a fi lipsit de accent, a nu fi scos în relief*

*În timpul discursului, cuvântul „nu” a fost accentuat pentru a nu exista dubii asupra părerii sale contra războiului.*

*Silabele neaccentuate ale unui cuvânt tind a fi rostite în timpul inspirării aerului.*

**acceptare//negare**

*acord, aprobare, consimțire, necuviințare//contestare, respingere*

*Un psiholog a observat că cei care mai au puțin de trăit, din punct de vedere psihologic trec prin cinci faze: negarea, furia, negocierea, depresia și acceptarea.*

**a accepta//a refuza**

*a fi de acord, a consimți//a nu fi de acord, a nu consimți*

*Mă iubesc și mă accept așa cum sunt în clipa de față.*

*Refuz să fiu altceva decât eu însămi.*

**a accepta//a contesta**

*a aproba, a încuviința//a tăgădui, a nega*

*Maria a acceptat criticile colegilor săi deoarece avea nevoie de cât mai multe păreri obiective.*

*Nimeni nu îi contesta meritele în dezvoltarea unor noi tehnici de producție, dar felul său vehement de a fi îi îndepărta pe oamenii din jur.*

**acceptabil,-ă//inacceptabil,-ă**

*satisfăcător, mulțumitor, plauzibil, decent, admisibil, convenabil, satisfăcător, buniceal, suportabil, tolerabil//inadmisibil, neadmisibil, neacceptabil, nesatisfăcător*

*Având în vedere că s-a pregătit numai o săptămână înainte de examen, scorul obținut este acceptabil.*

*Adresarea familiară este inacceptabilă într-o scrisoare oficială.*

**acceptare//refuz**

*acord, aprobare, consimțire//neacceptare, respingere*

*Refuzul acceptării realității este un mod de a evita experiențele*

*dificile în viață, din cauza fricii de viitor.*

*De multe ori părinții se confruntă cu refuzul copiilor de a merge la grădiniță sau de a accepta și alți adulți în preajmă.*

**acceptare/respingere**

acord, aprobare//refuz, neacceptare

*Comunicarea orală sau scrisă reflectă modul de acceptare sau respingere a celorlalți oameni.*

**accesibil,-ă/inaccesibil,-ă**

abordabil, ușor de atins//Greu de atins, inabordabil

*Metaforele din poezia lui Eminescu par adesea accesibile înțelegerii comune, însă ele se dezvăluie pe deplin numai celor care au cunoștințe filozofice avansate.*

*Serviciul medical privat este înțeles de către populație ca fiind unul scump și inaccesibil.*

**accidentat,-ă/neaccidentat,-ă**

denivelat, neregulat, săpat//nivelat

*Zona de teren accidentat face necesară folosirea autovehiculelor 4x4 pentru continuarea expediției.*

*Au instalat corturile pe o bucată de teren neaccidentat.*

**a achita//a acuza**

a scăpa, a slobozi//a condamna, a învinovăți, a osândi

*Inculpatul a fost achitat deși fusese acuzat de o faptă deosebit de gravă.*

**a aclama//a huidui**

ovaționa//a ocări, a batjocori

*Primul ministru a fost aclamat la intrarea în oraș, dar peste ceva timp s-au strâns în jurul lui și persoane care au început să îl huiduiască.*

**acolo//aici**

În acel loc//În acest loc

„Acolo este țara mea

Și neamul meu cel românesc!

Acolo eu să mor aș vrea,

Acolo vreau eu să trăiesc!” (I. Nenițescu)

„Aici să dormi

*În miros de hârtie*

*Scrisă cu greu*

*Și-abia pe înțeles” (A. Blandiana)*

**a (se) acomoda//a (se) dezobișnui**

a se obișnui, a se adapta//a nu se adapta, a fi inadaptabil

*S-a acomodat greu cu viața la țară, lipsită de confortul orașului, dar nu s-a putut dezobișnui de obiceiul de a se trezi după prânz când sătenii deja terminau multe din treburile de pe lângă casă.*

**a (se) acoperi//a (se) descoperi**

a (se) înveli, a proteja (trupele din fața inamicului)//a (se) dezveli, a scoate la iveală

„A venit, a venit toamna, acoperă-mi inima cu ceva,

cu umbra unui copac sau mai bine cu umbra ta.” (N. Stănescu)

*Descoperi încet fața copilului abia născut și îl arată tatălui său.*

**a (se) acoperi//a (se) dezgoli**

a (se) înveli//a (se) dezveli, a (se) descoperi

*De frig, se acoperi cu pătura groasă de pe pat.*

*Bluza care îi lăsa brațele dezgolite o făcea și mai frumoasă.*

**a acoperi//a dezvălui**

a ascunde//a arăta, a releva

*Dezertorul a găsit în sat oameni dornici să îi acopere fuga, dar îi era teamă ca vreunul să nu îi dezvăluie din greșeală ascunzătoarea.*

**acord//dezacord**

sonoritate//Lipsă de acord, de armonie

*Acordurile muzicii clasice pot fi un stimulent pentru dezvoltarea inteligenței copiilor.*

*Repetițiile pentru concert se făceau individual, în aceeași sală, într-un haotic dezacord armonic.*

**acord//divergență**

înțelegere, consimțământ//neînțelegere, dezacord

*Acordul de ambele părți combatante a pus bazele tratatului de pace, semnat mai târziu.*

*Singura divergență consta în recunoașterea autonomiei teritoriilor din nordul țării.*

**acord//diferend**

armonie, înțelegere//dezacord, neînțelegere

*Negocierea este modul de a aplană diferențele pentru a se ajunge la un acord reciproc avantajos.*

**acordare//retragere**

atribuire, conferire//Acțiunea de a lua înapoi

*Mama îi acordă toată atenția copilului său și atunci el crește simțindu-se iubit și protejat.*

*Metodele clasice de pedepsire a copiilor pot fi percepute de aceștia ca pe o retragere temporară a afecțiunii părinților.*

**a acorda//a retrage**

a oferi, a decerna un premiu//a lua înapoi

*Acordarea unor premii culturale poate fi anulată de dovada de plagiat a autorului, urmată de retragerea distincției acordate.*

*Ea îi acordase încredere totală, iar el i-a înșelat așteptările.*

*Când și-a dat seama că a greșit, și-a retras rușinat cuvintele.*

**a acorda//a dezacorda**

a potrivi, a regla, a înstruna//a discorda

*Micul muzician își acordă vioara și începu să cânte cu o precizie care îi fascină pe cei din auditoriu.*

*După o zi și o noapte de cântat fără oprire, chitara se dezacordase și stătea uitată într-un colț.*

**a (se) acri//a (se) îndulci**

a face să devină mai acru//a face să fie mai dulce

*Iaurtul se acrește ca urmare a acțiunii unor bacterii benefice.*

*Pentru un mai bun efect curativ, ceaiul se îndulcește cu miere.*

**activ,-ă//inactiv,-ă**

harnic, sărguincios//leneș, pasiv

*Văzându-l foarte activ și interesat, i-au propus să devină președintele asociației.*

*O zi în care ai fost inactiv fizic este o zi pierdută.*

**activitate//repaus**

muncă, îndeletnicire//odihnă

*Nu îi lipseau exercițiile fizice din activitatea zilnică și se simțea ca la douăzeci de ani.*

*După solicitarea intensă a unor grupe de mușchi este indicată o perioadă de repaus de o zi.*

*„Cu steaua care s-a desprins*

*Ce piere-acum în haos -*

*O inimă poate s-a stins*

*Spre veșnicul repaos.” (G. Bacovia)*

**activitate//pasivitate**

acțiune//inacțiune, inactivitate

*Deși cu câteva zile înainte activitatea de dezgropare a vestigiilor istorice era intensă, după primirea vestii de retragere a fondurilor pasivitatea se făcea simțită peste tot în tabăra arheologică.*

**actual,-ă//inactual,-ă**

prezent, la ordinea zilei//învechit, depășit

*Situația actuală nu ne permite să facem noi înșcrieri.*

*Programul inactual de funcționare a muzeului deruta pe toți vizitatorii.*

**acum(a)//atunci**

În momentul de față, imediat, momentan//În momentul

acela, după o anumită perioadă

*„Chiar acum, când scriu, ca și cum aș urla,*

*Eu îi știu și îi simt pătîmind undeva.” (A. Păunescu)*

*Așa a fost atunci. Acum e altceva.*

**acum//altădată**

prezent//odinioară

*Acum n-a mai rămas nimic din măreția orașului interbelic.*

*Unde sunt iernile de altădată?*

**acum//odinioară**

În momentul de față, în prezent//Pe vremuri, altădată, odată

*Acum trăiește din vânzarea obiectelor de valoare din casă.*

*„Odinioară nu prețuiam, cum se cuvine, scrisul frumos; ca orice vrednic suveran, ziceam că-i rușinos și mult m-am străduit să-l uit, dar iat-acum, domnule, că azi profiț din plin de el.” (W. Shakespeare)*

**a (se) acumula//a (se) risipi**

a (se) aduna, a (se) concentra, a (se) înmagazina, a (se) strânge, a economisi//a (se) împrăștiia, a (se) răspândi

*Din cauza aparaturii defecte se acumulaseră gaze periculoase în groapă și echipa încerca să monteze țevi pentru a le risipi. Acumulase bani și averi toată viața, iar acum le risipea pe toate la bătrânețe.*

**acumulare//risipire**

adunare, strângere, economisire//irosire, cheltuire

*Viața modernă implică o acumulare de lucruri inutile în fiecare gospodărie, dar și risipirea unor resurse prețioase, cum ar fi apa sau hârtia.*

**a acupla//a decupla**

a cupla, a uni elementele//a desface elementele

*Ultimele piese au fost acuplate și întreaga mașinărie a fost pusă în funcțiune.*

*Din greșeală, am decuplat încărcătorul calculatorului de la priză și toate informațiile au fost pierdute.*

**acuratețe//inacuratețe**

exactitate, precizie//neglijență

*Își amintea cu acuratețe toate detaliile traseului, de parcă numai ieri trecuse pe acolo.*

*Cauza concedierii lui a fost inacuratețea în păstrarea dosarelor contabile ale firmei.*

**acut,-ă//cronic,-ă**

adânc, intens, pătrunzător, profund, puternic, violent, viu//Cu o evoluție lentă

*Avea o nevoie acută de prezența altor oameni în jur.*

*Această boală, netratată, tinde să devină cronică.*

**acut,-ă//grav,-ă**

înalt, ascuțit (despre sunete)//gros, adânc (despre sunete)

*Păsărea scosese un țipăt acut, lugubru, și tuturor li se făcu frică.*

*Sunetele grave de pian îi accentuau melancolia.*

**a acuza//a dezvinovăți**

a învinui, a imputa//a-și dovedi nevinovăția

*Cei ce l-au acuzat pe nedrept încercau să se dezvinovățească invocând confuzia de nume.*

**adaptare//inadaptare**

ajustare, potrivire//nepotrivire, neacomodare